

Toba na Msamaha



SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Isa. 61:10; Hos. 6; Mdo. 3:18, 19; Kut. 34:1-10; Rum. 6:23; Mt. 22:1-14.

Fungu la Kukariri: “Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki hata atuondolee dhambi zetu, na kutusafisha na udhalimu wote” (1 Yohana 1:9).

Nchi ya Ahadi ilionekana kuwa mbali sana kwa Waisraeli, waliokuwa wamepiga kambi chini ya nguzo ya wingu katika uwanda. Musa alikuwa amepanda katika giza nene, lililokuwa limefunika kilele cha mlima siku nyingi zilizopita. Bila shaka kiongozi wao alikuwa amekufa sasa, walifikiri, ikiwa si kwa kukosa chakula basi huenda kwa moto ulao juu ya kilele. Kundi hili mchanganyiko (Waisraeli pamoja na wale walioondoka Misri pamoja nao wakati wa Kutoka) walihisi wasiwasi na kukosa uvumilivu, wakiwa tayari kusonga mbele kuelekea nchi inayotiririka maziwa na asali. Ingawa watu hao hao walikuwa, siku chache tu nyuma, wamefanya agano la dhati na Mungu la kumtii, walitaka sanamu ambayo wangeweza kuiona. Hivyo, wakakusanyika karibu na hema ya Haruni na kumtaka awatengenezee sanamu. Kwa kuhofia usalama wake mwenyewe, Haruni alikubali. Katika Kutoka 32–34, tunasoma jinsi kisa hiki cha kusikitisha kinavyojifunua.

Simulizi hii ni kisa kutoka katika Maandiko kinachotufundisha kuhusu toba na msamaha, mada ya somo la juma hili. Weka mada ya somo la juma hili akilini unapopitia masomo ya kila siku. Ni kweli, tunatenda dhambi, lakini kwa sababu ya kifo cha Yesu msalabani, msamaha upo kwa mwenye dhambi anayekiri kwa dhati na kutubu.

**Jifunze somo la juma hili ukijiandaa kwa Sabato, Juni 6.*

Harakati za Maisha

Lilikuwa juma lenye shughuli nyingi sana. Ingawa alijua kuna mambo mengi ya kufanya kabla ya Sabato, yaliyokuwa ya dharura yaliingilia yaliyokuwa ya muhimu, na kabla hajalijua hilo, jua lilikuwa limezama. Familia ilishiriki chakula maalum cha usiku wa Ijumaa na ibada pamoja.

Lakini asubuhi ya Sabato ilipowadia akaamka mapema, hakuweza kujizuia kuona choo kilichokuwa kichafu, ambacho alikisafisha. Kisha akaona kuwa mwanawe mdogo alikuwa amekojoa kitandani, hivyo akatupa mashuka yake kwenye mashine ya kufulia pamoja na nguo nyingine. Alipokuwa akiandaa kifungua kinywa kwa ajili ya familia yake, aligundua kuwa hakukuwa na kitindamlo kwa chakula cha mchana, hivyo akaoka mkate wa ndizi haraka. Akaona kuwa mume wake alihitaji shati lililopigwa pasi kwa ajili ya kwenda kanisani, hivyo akalifanya hilo pia, kisha akakunjua nguo na kwenda kutupa takataka nje.

Kisha akagundua. *Ni Sabato—siku ninayoipenda kuliko siku nyingine yoyote! Lakini hapa niko, nikifanya kazi hizi zote na kuruhusu mambo haya kunivuta kutoka kwenye maana halisi ya Sabato—kusogea karibu na Mungu.*

Kwa muda mfupi, akili yake ilianza kuhalalisha matendo yake—haya yote yalikuwa mambo yaliyohitajika kufanywa. Je, kweli yalihitajika? Alitambua kuwa alikuwa akitenda kama Martha, “alikuwa akihangaika kwa utumishi mwingi” (Luka 10:40), lakini maneno ya Yesu yakagonga akilini mwake: “Unasumbuka na kufadhaika kwa ajili ya vitu vingi. lakini kinatakiwa kitu kimoja tu; na Mariamu amelichagua fungu lililo jema, ambalo hataondolewa” (Luka 10:41, 42). Fungu lile jema. Kuketi miguuni pa Yesu kwa upendo wa dhati Kwake—si tu siku ya Sabato, bali kila siku. Hakuwa amechagua hilo asubuhi hiyo.

Alimpenda Mungu, lakini ilikuwa rahisi kusahau kwamba Alikuwa amempa Sabato kama zawadi ya wakati ili kuimarisha uhusiano wao. Machozi ya kimya yalimtiririka machoni alipokuwa amesimama jikoni.

Kusudi la mfano huu si kuangazia kile tunachopaswa au tusichopaswa kufanya siku ya Sabato; bali ni kutukumbusha kwa nini ni muhimu kutambua mambo yanayodhoofisha au kuvunja uhusiano wetu na Mungu. Mioyo yetu inapohisi maumivu ya dhambi na utengano na tukamwita, Yesu yuko karibu sana (Zab. 53:2). Katika mikono Yake iliyo na damu, anashika vazi jeupe. Anaona machozi yetu ya toba na kuondoa nguo zetu chafu. Kisha anatufunika kwa vazi Lake safi la haki. Utakatifu Wake unafunika dhambi zetu zilizoungamwa—kabisa na kwa ukamilifu. Tunaweza kuosha vazi letu katika damu Yake (Ufu. 7:14).

Je, Isaya 64:6, Zekaria 3:4, na Isaya 61:10 zinafunua vipi ukweli muhimu wa haki ya Kristo kwetu? Kwa nini tunapaswa kushikilia kwa bidii ahadi za Mungu zilizomo katika aya hizi?

Msukumo wa Roho Mtakatifu

Alipofikiria kuhusu umbali uliokuwepo kati yake na mke wake, alijua kwamba alikuwa amekosea. Alikuwa amekosa huruma na mwenye ukali, na alisema mambo aliyoyajutia. Lakini wazo lake lililofuata lilikuwa, *Je, hakustabili hilo hata kidogo?*

Je, mchakato huu wa mawazo si mgeni kwako? Ni rahisi kubadilika kutoka kwenye hisia za majuto hadi kuhalalisha mawazo na matendo yetu. Si rahisi kila wakati kusema, “Samahani . . .” tunapokosea, lakini hili ni jambo muhimu sana katika kujenga upya au kuimarisha uhusiano wowote.

Hali hiyo hiyo inatuhusu sisi na Mungu. Roho Mtakatifu mara nyingi hutusukuma kufikiria kuhusu dhambi tunazotenda. Mioyo yetu hubadilishwa kwa sababu ya misukumo hiyo, lakini ni rahisi kuikataa ile sauti tulivu na nyororo tunapojaribu kuhalalisha sababu ya kutenda kwetu. Mojawapo ya majukumu ya Roho Mtakatifu ni “atauhakikisha ulimwengu kwa habari ya dhambi” (*Yohana 16:8*). Ni zawadi ya ajabu jinsi gani kutoka kwa Mungu (*Luka 11:13*), kwani tunahitaji usadikisho kama hao ili kurekebisha umbali unaoweza kujitokeza katika kutembea kwetu pamoja Naye!

Soma Hosea 6. Ni nini hasa unachotambua hapa kuhusu jinsi Mungu anavyojieleza katika wito Wake wa toba?

Tafakari juu ya kazi ya Roho Mtakatifu katika mchakato wa kuturejesha tena kwenye Mzabibu (*Yohana 15:4*). “Mara nyingi tunahuzunika kwa sababu matendo yetu maovu huleta matokeo yasiyofurahisha kwetu; lakini hii si toba. Huzuni ya kweli kwa ajili ya dhambi ni matokeo ya kazi ya Roho Mtakatifu. Roho hufunua kutokushukuru kwa moyo ambao umempuza na kumhuzunisha Mwokozi, na hutuleta katika toba msalabani. Kwa kila dhambi Yesu hujeruhiwa tena; . . . tunaomboleza kwa ajili ya dhambi ambazo zimemletea maumivu. Maombolezo ya namna hii yatasababisha kuachana na dhambi.”—Ellen G. White, *Tumaini la Vizazi Vyote*, Sehemu ya Kwanza, uk. 279-280.

Ukweli ni kwamba hatuwezi kukua katika uhusiano wetu na Mungu wakati dhambi tulizozichagua na kuzithamini zinasimama kati yetu na Yeye. Sote tumepungukiwa na utukufu wa Mungu, lakini tunaweza—na tunapaswa—kutubu dhambi zetu wakati ambao Roho Mtakatifu anazileta akilini mwetu (*Waefeso 4:30*).

Ni lini mara ya mwisho ulisikia karipio au wito wa kutubu? Uliitikiaje? Tumia muda sasa hivi kuomba, ukimwomba Mungu aulainishe moyo wako na kufungua masikio yako usikie sauti Yake katika Neno Lake juma hili.

Toba ya Kweli

Ulimwengu wa kidunia unatujaza kwa ujumbe wa kujitegemea, kuendekeza tamaa, na kujitukuza—kinyume kabisa na kanuni za Ufalme wa Mungu. Cha kuvutia ni kwamba maneno ya kwanza yaliyoandikwa katika Biblia kutoka kwa Yohana Mbatizaji na Yesu yalifanana. Yohana alisema, “Tubuni, kwa maana ufalme wa mbinguni umekaribia” (*Mathayo 3:1, 2*). Yesu alisema, “Wakati umetimia, na ufalme wa Mungu umekaribia; tubuni, na kuiamini Injili” (*Marko 1:14, 15; tazama pia Luka 24:46, 47*). Yesu na Yohana waliwataka waliokuwa wakisikia watubu kwa sababu Ufalme wa mbinguni ulikuwa umekaribia. Je, inawezekana kwamba ujumbe huu bado ni muhimu kwetu leo?

Soma Matendo 3:18, 19. Kwa nini toba ni muhimu sana katika mchakato wa kukua kiroho? “Nyakati za kuburudishwa” ni nini?

Wema na fadhili za Mungu hutuelekeza katika toba (*Warumi 2:4*). Toba inahusisha hatua mbili: (1) maumivu ya kweli na huzuni kwa ajili ya dhambi zetu; na (2) uamuzi wa dhati wa kuziacha dhambi. Katika Biblia, toba karibu kila mara inaunganishwa na msamaha. Tunapotubu kutoka moyoni, Mungu husamehe. Ni hivyo tu (*1 Yohana 1:9, Ufunuo 3:19*). “Bwana hakawii kuitimiza ahadi yake, kama wengine wanavyokudhani kukawia, bali huvumilia kwenu, maana hapendi mtu ye yote apotee, bali wote wafikilie toba” (*2 Petro 3:9*). Tunapoziandaa roho zetu kwa ajili ya ujio wa Yesu Kristo mara ya pili, Mungu anatupa muda wa kurekebisha mambo yetu na Yeye.

Yesu aliteseka, akafa, na akafufuka ili kwamba tunapotubu, neema Yake iweze kufanya muujiza katika maisha yetu. Tofauti na dunia, ambayo hutwambia kuwa tuko sawa jinsi tulivyo, Mungu hutusihi tumgeukie kwa toba na imani (*Matendo 20:21*), tukijiweka kikamilifu mikononi Mwake ili aweze kututakasa na kutufinyanga kwa uzuri katika mfano Wake, ili tumshuhudie (*Yohana 15:2, 8*). Kisha tunakua na kuzaa matunda yanayoendana na toba (*Mathayo 3:8*).

“Hakuna toba ya kweli isiyoleta mabadiliko. Haki ya Kristo siyo vazi la kufunika dhambi ambazo hazijaungamwa wala kuachwa; ni kanuni ya maisha inayobadilisha tabia na kuongoza mwenendo.”—Ellen G. White, *The Desire of Ages*, uk. 555, 556.

Toba huongoza kwenye uzima (*Mdo. 11:18*) na ni sehemu muhimu ya kukua katika uhusiano na Mungu. Katika mchakato wa kujisalimisha, kutubu, na kumruhusu Mungu akutakase, ni hatua ipi inayokupa changamoto zaidi?

Neema ya Kutosha

Tunapohisi uzito wa dhambi zetu na kumruhusu Roho Mtakatifu atuongoze hadi msalabani, tunapaswa kuomba msamaha wa Mungu, tukijua kwamba “Bwana amejaa huruma na neema, Haoni hasira upesi, ni mwingi wa fadhili” (*Zab. 103:8*). Aya hii ilitamkwa na Mungu Mwenyewe (*Kut. 34:6*) baada ya taifa Lake teule kumhuzunisha.

Soma Kutoka 34:1-10. Ni ukweli gani muhimu unapatikana hapa?

Ukweli kwamba Bwana ni mwenye rehema na neema, si mwepesi wa hasira, bali mwingi wa rehema, ndiyo sababu hasa Yesu alikufa msalabani—ili uhusiano wetu na Mungu urejeshwe kuwa sawa tena.

Ni wakati tunapokuwa tayari kukiri na kuungama dhambi zetu; tunaposema, Ee Bwana, niko hapa tena . . . “uniwie radhi mimi mwenye dhambi!” (*Luka 18:13*), ndipo Yesu—ambaye tayari amekuwa akifanya kazi ndani yetu na kwa ajili yetu pamoja na Roho Mtakatifu hata kabla hatujamwita—anapoonza mzigo huo na kuundoa kwetu. Mizigo yetu huondolewa pale Kalvari, na Yesu hakika yuko karibu sana tunapomjia, na hata kabla ya hapo, hututafuta kama Mchungaji Mwema na husimama mlangoni akibisha (*Ufunuo 3:20*). Tusiendeleo kukaa mbali na Msalaba, tukimtaazama Mungu kutoka mbali. Hebu tukimbilie kwa Yesu na kubadilishana dhambi zetu na mizigo yetu kwa haki Yake (*Zekaria 3:4*).

Polepole soma aya zifuatazo. Andika kwa maneno yako mwenyewe kile zinachokwambia juu ya neema ya Mungu kwako:

“Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti; bali karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu Bwana wetu” (*Warumi 6:23*)

“Na dhambi ilipozidi, neema ilikuwa nyingi zaidi; ili kwamba, kama vile dhambi ilivyotawala katika mauti, vivyo hivyo kwa njia ya haki neema itawale hata uzima wa milele kwa Yesu Kristo Bwana wetu” (*Warumi 5:20, 21*).

“Bali Mungu aonyesha pendo lake yeye mwenyewe kwetu sisi, kwa kuwa Kristo alikufa kwa ajili yetu, tulipokuwa tungali wenye dhambi” (*Warumi 5:8*).

Vazi la Gharama Kubwa Kabisa

Mavazi mazuri mara nyingi huashiria utajiri kwa viwango vya kidunia. Watu wengine husema, "Ninavaa hivi ili kuonesha mimi ni nani." Lakini mbinguni, kila kitu isipokuwa mahusiano yetu kitapotea (*Mathayo 6:19-21*). Utambulisho wetu binafsi unapaswa kufunikwa na Yesu na vazi Lake kamilifu la haki.

Soma mfano katika Mathayo 22:1-14 ambao Yesu alisimulia ili kufafanua jambo hili. Ni ujumbe gani unaweza kuupata katika mfano huu?

Yesu alimwita yule mtu asiye na vazi "rafiki," na licha ya kutokuitikia kwake, ni wazi walikuwa na uhusiano kabla ya hapo. Mtu huyo lazima alikuwa akijua kuhusu lile vazi, lakini alichagua kutolivaa. Tabia ya Yesu ni kamilifu na isiyo na waa, naye hutupatia ili kanisa Lake "kuvikwa kitani nzuri, ing'arayo, safi" (*Ufunuo 19:8*), "lisilo na ila wala kunyanzi wala lo lote kama hayo" (*Waefeso 5:27*).

Kitani nyeupe "ni haki ya Kristo, tabia Yake isiyo na waa, ambayo kwa imani wanapewa wote wanaompokea kama Mwokozi wao binafsi."—Ellen G. White, *Christ's Object Lessons*, uk. 310.

Adamu na Hawa walivaa vazi jeupe la nuru tulivu kabla hawajatenda dhambi; baada ya kutenda dhambi, walitambua kuwa walikuwa uchi (*Mwa. 3:7*) nao wakajitengenezea mavazi ya majani ya mtini. Kisha Mungu akabadilisha mavazi yao ya majani ya mtini kwa mavazi ya ngozi ya mnyama. Kulikuwa na dhabihu iliyosababisha vazi lao. Kwa namna hiyo hiyo, tunapokea dhabihu ya Yesu kwa kukubali vazi Lake la haki. "Wakiwa uchi na wenye aibu, walijaribu kuchukua nafasi ya mavazi ya mbinguni kwa kushona pamoja majani ya mtini kwa ajili ya kujifunika. . . . Hakuna kitu ambacho mwanadamu anaweza kubuni kuchukua nafasi ya vazi lake la kutokuwa na hatia lililopotea. Si vazi la majani ya mtini, si mavazi ya watu wa kidunia, yanayoweza kuvaliwa na wale wanaoketi pamoja na Kristo na malaika katika karamu ya harusi ya Mwanakondoo. Ni vazi tu ambalo Kristo Mwenyewe amelitoa ndilo linaloweza kutufanya tufae kuonekana mbele za Mungu. Vazi hili, vazi la haki Yake Mwenyewe, Kristo ataivika kila roho inayotubu na kuamini."—Ellen G. White, *Christ's Object Lessons*, uk. 311.

Tafakari: Tunapaswa kuchagua kila siku kuvikwa vazi la haki ya Yesu. Hii ina maana gani hasa, na tunawezaje kufanya hivyo?

Jifunze Zaidi: Biblia mara nyingi hutumia sitiari za kilimo kuelezea hali yetu ya kiroho. Hosea 10:12 ni mfano mmoja unaoshika kwa uzuri yale tuliyojadili juma hili:

“Jipandieni katika haki, vuneni kwa fadhili; uchimbueni udongo wa mashamba yenu, kwa maana wakati umewadia wa kumtafuta Bwana, hata atakapokuja na kuwanyeshea haki.”

Tunapanda, tunavuna, tunalima udongo mgumu, na kumtafuta Mungu aje karibu nasi. Udongo mgumu wa mioyo yetu lazima utayarishwe na kuwa tayari kwa mvua (Roho Mtakatifu) kuunyeshea. Mungu anaweza kutupa shauku ya kuandaa udongo, lakini mwishowe, uhusiano pamoja Naye ni wa ubia (*tazama Wafilipi 2:12, 13*). Tunapaswa kumgeukia, kumwendea, na kushikamana naye. Kisha Yeye hufanya kazi ndani yetu kutimiza yote yaliyosalia.

Mfano mmoja mzuri wa kushikamana na Mungu unaweza kupatikana katika aya hizi: “Macho yenu yameona aliyoyatenda Bwana kwa sababu ya Baal-peori; maana wote waliomfuata Baal-peori, Bwana, Mungu wako, amewaangamiza kutoka kati yako. Bali ninyi mlioambatana na Bwana, Mungu wenu, mnaishi kila mmoja wenu, hata leo” (*Kumbukumbu la Torati 4:3, 4*).

Maswali ya Kujadili:

① “Na usitutie majaribuni, lakini utuokoe na yule mwovu” (*Mathayo 6:13*). Yesu aliwafundisha wanafunzi Wake kuomba kwa namna hii hasa, lakini je, tunadumisha mtazamo huu katika maombi yetu ya kila siku? Ni mara ngapi huwa unaomba ulinzi dhidi ya majaribu na dhambi?

② Je, ungeelezaje zawadi ya thamani ya vazi la haki ya Kristo kwa mtu ambaye si Mkristo au kwa muumini mpya?

③ Je, vazi la haki ya Kristo linahusianaje na ujumbe wa patakatifu, ambao unahusu Mungu kusamehe na kutakasa mwenye dhambi anayetubu? Je, unaelewa kwa kina uzuri na utajiri wa ujumbe huu?

Muhtasari: Kutambua dhambi zetu kwa kuitikia msukumo wa Roho Mtakatifu na kujisalimisha kwa toba ni sehemu muhimu ya kuwa na uhusiano unaostawi na Mungu. Kujua kwamba tumesamehewa kabisa na kufunikwa kwa vazi la haki ya Yesu ni uzoefu wa kubadilisha maisha kwa kiwango cha juu kabisa kwa mwanadamu. Si tu kwamba tunahisi mzungu wa dhambi umeondolewa, bali tunahisi upendo wa Mungu ukituzunguka tunapovutwa karibu zaidi na Yeye. Hili hutufunga na Mungu, hutuimarisha kiroho, na hutuvuta kumpenda kwa kila sehemu ya nafsi yetu.